

Új könyvtári rendszer

2020 januárjában új könyvtári rendszert vezettünk be, amelynek neve Liberty. Az új könyvtári rendszer katalógusa a <http://opac.univet.hu/> címen érhető el. Az új szolgáltatások bemutatására a következő számban kerül sor, de addig is szeretnénk a kölcsönzések kapcsán rövid tájékoztatást adni olvasóinknak.

Beiratkozott olvasóinknak kölcsönzések hosszabbítására az új oldalon, de a korábban kiadott belépési névvel és jelszóval van lehetőségük. Önálló hosszabbításra – amennyiben a könyvre nincs előjegyzés – mindig az aktuális lejáratú idő előtt van lehetőség. Egy dokumentumot összesen két alkalommal lehet hosszabbítani anélkül, hogy bemutatásra kerülne a könyvtárban. Ha a kölcsönzési idő már lejárt, de valaki hosszabbítani szeretne, kérjük, keresse meg könyvtárunkat kérésével személyesen, telefonon (1-478-4226) vagy e-mailben (library@univet.hu)!

Válogatás új könyveinkből

Állatorvos jubileumi diplomások 2019. Állatorvostudományi Egyetem, 2019.

Babinszky László és Halas Veronika (szerk.): Innovatív takarmányozás. Akadémiai Kiadó, 2019.

Huller Dániel: Méhegészségügyi ismeretek – Szemelvények külföldi tapasztalatok alapján. Magyar Méhészeti Nemzeti Program, 2019.

Márkus Bálint: Állatorvosi mikroszkópos diagnosztikai atlasz kedvtelésből tartott állatok bélsár-, bőr- és vizeletmintáinak vizsgálatához. 2019.

Novotniné Dankó Gabriella (szerk.): Állatélettan. Debreceni Egyetemi Kiadó, 2019.

Varga Zoltán és Kása Róbert: Vadkár – Módszertani segédlet termelőknek, vadgazdálkodóknak és vadkárszakértőknek. Mezőgazda Kiadó, 2019.

Vörös Károly (szerk.): Állatorvosi belgyógyászat. Magyar Állatorvosi Kamara, 2., átdolgozott és bővített kiadás, 2019.

**Afrikai sertéspestis (ASP)
Magyarországon
válogatott cikkbibliográfia**

Abonyi Tamás: Az ASP járványügyi helyzete Európában, a Magyarországon bevezetett intézkedések. A Sertés, 2018. 1. sz. p. 12-16.

Afrikai sertéspestis: Útmutató állatorvosoknak a járványvédelmi alapelvekről. Kamarai Állatorvos, 2018. 2.sz. p. 49-50.

ASP képzés és vizsga – otthonról, bármikor! Magyar Vadászlapp, 2019. 3. sz. p. 76.

Battay Márton – Dobos Attila – Illés Bálint Csaba – Ózsvári László: Az afrikai sertéspestis gazdasági hatásai

Észak-Kelet Pest és Nógrád megye vadgazdálkodására, különös tekintettel a klasszikus sertéspestissel kapcsolatos korábbi tapasztalatokra. Magyar Állatorvosok Lapja, 2019. 1. sz. p. 39-46.

Braunmüller Lajos: Enyhítenék az ASP-károkat. Magyar Mezőgazdaság, 2018. 30. sz. p. 8.

A háztáji sertésstartókra vonatkozó követelmények az ASP terjedésének megakadályozására. Magyar Állattenyésztők Lapja, 2018. 8. sz. p. 20.

Horváth Erika – Halász Eszter: Az önkormányzati ASP rendszer bevezetésének és használatának tapasztalatai. Közgazdaság: Tudományos Füzetek, 2019. 3. sz. p. 21-41.

Fegyelem és figyelem: Szakértők szerint kordában tartható az ASP. Magyar Állattenyésztők Lapja, 2019. 11. sz. p. 18-19.

A háztáji sertésstartókra vonatkozó követelmények az ASP terjedésének megakadályozására. Magyar Állattenyésztők Lapja, 2018. 8. sz. p. 20.

Katona Márton: Az ASP tapasztalatai – Interjú önkormányzati vezetőkkel. Közgazdaság: Tudományos Füzetek, 2019. 3. sz. p. 99-104.

Kis Judit: Közel a cél? Több évtizede kutatják a hatékony ASP-védőoltást. Magyar Állattenyésztők Lapja, 2019. 11. sz. p. 20-21.

Kiss Krisztina: Sertéságazati csúcstalálkozó: ASP-helyzet: több a kockázat, mint a lehetőség. Magyar Állattenyésztők Lapja, 2019. 10. sz. p. 20-22.

Mészáros István – Olasz Ferenc – Tamás Vivien – Bálint Ádám – Zádori Zoltán: Az afrikai sertéspestis vírusának biológiája: Irodalmi összefoglaló. Magyar Állatorvosok Lapja, 2019. 1. sz. p. 55-62.

Olasz Ferenc – Bálint Ádám – Zádori Zoltán – Mészáros István – Tamás Vivien – Bruczyńska, Małgorzata – Wozniakowski, Grzegorz: Az afrikai sertéspestis járványtana és a védeke-

zés lehetőségei. Magyar Állatorvosok Lapja, 2019. 2. sz. p. 101-115.

Olasz Ferenc – Mészáros István – Bálint Ádám – Locsmándi Gabriella – Bányai Krisztián – Marton Szilvia – Zádori Zoltán: Magyarországi afrikai sertéspestis vírus (ASPV) szekvenciájának genetikai elemzése. Akadémiai Beszámoló, 2019. p. 59.

Szakály Antal: Az ASP terjedésének történeti áttekintése és a fertőzés jelenlegi helyzete hazánkban. Vasi Vadász, 2019. dec. p. 10-11.

Tektonikus piaci mozgásokat okoz az ASP. Magyar Állattenyésztők Lapja, 2019. 7. sz. p. 18.

Tovább nőhet a sertés felvásárlási ára: Körkép az afrikai sertéspestis okozta helyzetről. Kistermelők Lapja, 2019. 8. sz. p. 6-7.

Vadgazdálkodás az ASP árnyékában. Nimród Vadászújság, 2019. 12. sz. p. 88.

CAB – Koronavírus ingyenes hozzáférés

A CABI 3 hónapig ingyenesen elérhetővé teszi a koronavírussal kapcsolatban összegyűjtött információit, hogy elősegítsék a kutatást, oktatást és a megelőzést. Részleteket a <https://www.cabdirect.org/globalhealth/news/66679> oldalon található.

Egy 100 éves folyóirat titkai – Állatorvosi közlöny

Számomra mindig élvezet a magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisában való feldolgozás (MATARKA – www.matarka.hu). Közben dolgozom, akarva-akaratlanul új tudás birtokosa leszek. Így tettem szert például vadászati és méhészeti ismeretekre is.

Egy több mint százéves állatorvosi szaklap feltárásán dolgozni viszont olyan, mint az időutazás. Az akkori aktuális híreket olvasva mintha visszarepülnék az 1900-as évek elejére. Tudni, hogy ezeket az oldalakat rég nem lapozta rajtam kívül senki, igazán izgalmas. Természetesen nemcsak az

izgalom miatt, hanem legfőképpen a kutathatóság érdekében végzem munkám, hogy ne csak én búvárokodhassak a rég megsárgult lapok között.

Az Állatorvosi közlöny 1903 és 1940 között jelent meg. Első szerkesztői Lukács Adalárd és Vámos Jenő voltak. Az első szám 1903. november 5-én látott napvilágot. Átlag hosszúsága 16 oldal, hirdetésekkel együtt. A kezdeti időkben kéthetente jelent meg a lap, majd ezt váltotta a havi rendszeresség, később pedig 3-4 havonta adták ki, akkor azonban már nagyobb terjedelemben. Emellett olyan is előfordult, hogy például a nyomdászok sztrájkja miatt két számot összevontak, mint 1910-ben a 12. és a 13. számot. Az első évben az előfizetés ára 6 korona volt egy évre, egy szám ára pedig 40 fillér.

A Közölny, teljes nevén Állatorvosi Közölny: közgazdasági és társadalmi folyóirat, mint címe is hirdeti, nem csak az állatorvoslással kapcsolatos híreket közölte. Így olvashattam lapjain Jókai Mór halálhírét, vagy értesülhettem az első orvosnő budapesti munkába állásáról. Eddigi kedvencem tagadhatatlanul Turán Géza „A lőpor- és dinamit-gyártás ismeretének nyomai a bibliában”¹ című cikke. Amennyire abszurdnak hangzik, annyira élvezetes is egyben. Az idő múlását és az azóta bekövetkezett változásokat számomra leginkább lefestő cikk pedig a VIII. évfolyamban olvasható rövid írás: „Nők mint állatorvosok”².

Nők mint állatorvosok. Az állatorvosi pályáról — eltekintve attól, hogy mostanában anyagiakban sem tartozik a rózsás pályák közé — igazán nem mondható el, hogy a gyengéd női nem konkurenciája túlságosan érvényesülhet rajta. A nőemancipáció előharcosai mindaddig — legalább nálunk — teljesen figyelmen kívül is hagyták. A külföldi sufragette-jei azonban ezt a határozottan „férfias” pályát is okkupálták már. Így, amint halljuk, már Csikagóban van egy állatorvosi iskola, amelybe kizárólag nőket vesznek fel. Azonban Amerika a szerzetelenségek és valószínűtlenségek hazája — ellenben a teljes valószínűség jellegével bír a lapokban legutóbb megjelent angol statisztika, mely szerint Angliában 3 állatorvosnő folytat gyakorlatot. Ugy tudjuk, hogy Oroszországban sem ritkák a női állatorvostanhallgatók. Oklevelet azonban nagyon kevesen kapnak.

Nálunk „hál’Istennek” még nem akadt olyan nő, aki állatorvosi pályára lépett volna — ilyen „meggondolatlanságot” eddig csak a férfiak követnek el.

Az is roppant érdekes, hogy olyan emberekről, emberektől olvashatunk cikkeket, akik ma névadói az Állatorvostudományi Egyetemen található előadótermeknek, vagy akár magának a könyvtárnak. Így szereztem tudomást arról, hogy Hutýra Ferenc és Marek József 1904-ben jelentette meg az „Állatorvosi belgyógyászat” című művet³. Itt is kiütköznek a mostani és az akkori újságírás közötti különbségek, és nem csak abban, hogy sok ma ismert helyesírási szabály még nem létezett (például a hosszú ú hiánya). Leginkább a fogalmazási módokban vehető észre a két század közötti különbség. Példának okáért álljon itt az idézet a fent említett alkotás megjelenéséről: „Három vaskos kötetten gyönyörködtetjük a szemünket. Ez a három kötet a kész bizonyosága annak, hogy a magyar állatorvos-tudomány halad, hogy a magyar állatorvosok szíves örömmel vesznek minden munkát, mely tudásukat szolgálja. Abban az időben, a midőn e munka első kiadása Hutýra tollából elhagyta a sajtót még a hóna alatt elvihette bárki az egész magyar állatorvos-könyvtárt, azóta minden év meghozza a maga termését.” Ez a pár sor is míves munka, és ilyenekkel van telve ez a pergő lapú folyóirat.

Az emelkedett stíluson túl azonban sok kevésbé magasztos irományt is olvashatunk a lap oldalain, főleg a korai évfolyamokban. Erre remek példa a II. évfolyam 6. számában megjelent „Egy gazember” című cikk. Csak egy kiemelt mondat, hogy megérezzük az írás hangvételét: „Az önző emberek kis csoportja bérelhetette ki fekete lelkiismeretét annak a névtelen hősnek is, ki a »Magyarország« március 15-iki számában újból életjelt ad magáról.”⁴

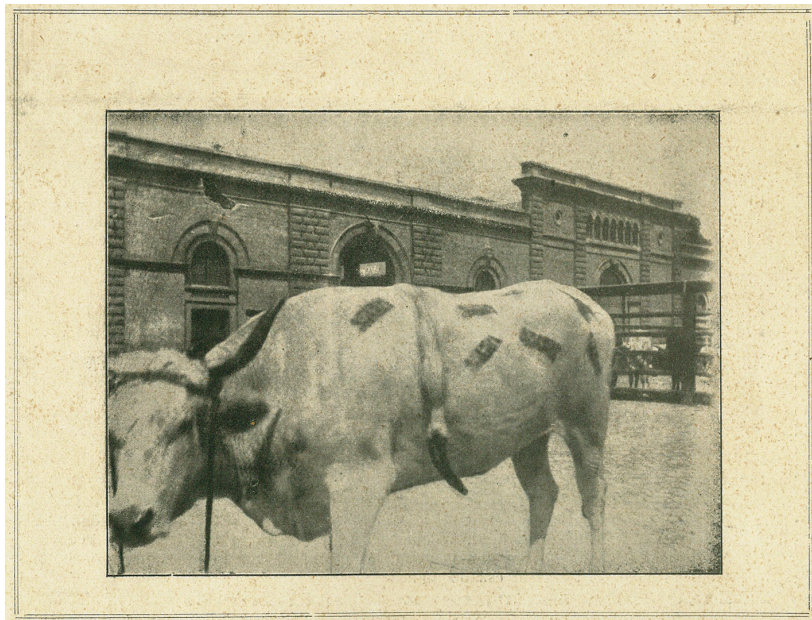
A Krónika rovatban mindig értesülhettek az olvasók az akkori állatorvosok és állatorvos-hallgatók mindennapjairól, kitüntetéseikről, és sok esetben kellemetlen helyzetekről is. 1905-ben jelent meg egy rövid hír a fent említett rovatban, ami igen veszélyes szakmának festette le ezt a nemes hivatást. A fáma így szól: „Schmidt Mihály alibunári kir. állatorvos [...] Dobricára való kiszállása alkalmából *Nikolics Jęfta* dobriczai parasztnál elrendelte két ló kiirtását, mi oly dühbe hozta a brutális embert, hogy kést rántva, sulyosan megsebezte kartársunkat. [...] Szomorú ez az eset, nemcsak azért, mert, egy fiatal ember

¹ Turán Géza. (1927). A lőpor- és dinamit-gyártás ismeretének nyomai a bibliában. Állatorvosi közlöny, 24. 10-12. p. 218-219.

² (1910). Nők mint állatorvosok. Állatorvosi közlöny, 8. 3. p. 13.

³ (1904). „Állatorvosi belgyógyászat”. Állatorvosi közlöny, 2. 19. p. 9.

⁴ (1904). Egy gazember. Állatorvosi közlöny, 2. 6. p. 5-7.

tragikumát rejt magában, hanem mert elénekbe idézi azokat a veszedelmeket, a miket pályánk rejt magában.” Intő példa még az alábbi cikkrészlet, szintén a Krónika hasábjairól, ami felhívja rá figyelmünket, hogy az a világ még tényleg nagyon más volt. „Tragikus véget ért egy fiatal, ambíciókkal telt, derék karsunk. *Szilágyi György* [...] nagy társasággal Hadházára indult. Utközben rosszul lett és szokásához híven opi-umot rendelt önmagának, hogy baján segítsen. Az adagot azonban eltévesztette és alig vette be a gyógyszert, az abban levő tulnag adag mérge megölte.” Az évek folyása azonban egyre inkább a minél több és minőségibb szakmai tartalom felé terelte a lapot.

Nem csekély számban jelentek meg a híreken kívül az újság lapjain akkor újdonságnak számító orvostudományi ismertetések, tanulmányok, terápiai és diagnosztikai jegyzetek is, mint például dr. Vajda Tódor „Gyógyszeres folyadékoknak szájon át való beadása és orron át való befecskendezése sertéseknél” című, igen gazdagon illusztrált cikke. Vagy a már fényképekkel illusztrált több mint 7 oldalas írás dr. Fekete Lászlótól „A higiéné jelentősége a fajbaromfi-tenyésztésben” témakörben. Ha már fénykép, akkor mindenképp meg kell említenem az egyik első képet a lap hasábjain. Ez a II. évfolyamban megjelenő ötlábú tehén fotója.

Irodalmi ajánlókat is bőven találhatunk az újság lapjain, valamint az Irodalmi szemle rovatban különböző szakcikkek absztraktjait olvashatjuk. Ez roppant hasznos lehetett akkoriban

az állatorvosok és a hallgatók számára is. (Ma már erre ott vannak az adatbázisok.) Főleg magyar és német nyelvű könyveket ajánl az olvasók figyelmébe. Sőt néhány évben még vonatmenetrendet is találhatunk az utolsó oldalakon.

Természetesen a lap figyelemmel követte a külföldi híreket is, és tudósított is róluk. Így értesülhetett a nagyerdemű az aktuális Nobel-díjasokról, az országunként eltérő állat-egészségügyi törvényekről vagy arról, hogy egy német gyár radioaktív tapasz készítésére kért szabadalmat. Ezek persze mind-mind kiragadott példák, de tükrözik a lap sokoldalúságát.

A lap továbbá megjelenési lehetőséget biztosított a különböző állatorvosláshoz kapcsolódó egyesületeknek, mint például a Helyhatósági Állatorvosok Országos Szövetsége. Itt kell megemlítenem a másik kedvenc felületemet, a hirdetések. Már azok feltárásából lehetne egy külön tanulmányt írni. Lehet itt olvasni állathulla-égető kemencékről, különböző bokavédőkről lovaknak,

továbbá arról is, hogy sokszor díjazott elsőrendű magyar bikák kaphatók Gróf Teleki Arvéd drassói gulyájában.

Természetesen a sok érdekességen kívül vannak egy ilyen feldolgozásnál kissé bosszantó tényezők is. Persze, akik akkor készítették a lapot, nagy valószínűséggel nem azt tartották szem előtt, hogy én kétezer-valahányban milyen pontossággal és mélységgel tudom az adatbázisba bevinni az adatokat. Így gyakran nem volt feltüntetve az írás szerzője, rosszabb esetben pedig a címe, vagy egyik sem. Ilyenkor jön a találmányosság és a csapatmunka, valamint az útmutató szabályzat. Természetesen az évek múltával egyre rendezettebbé és logikusabbá vált az újság felépítése. Azonban még így is érdekes, hogy az egyik évfolyamban folytatólagos a számozás, a másikkban már mindegyik számban előlről kezdődik, de olyan is megesett, hogy egy évfolyamon belül változott a szisztéma. Persze ezek csak apróságok a nagy munkafolyamatban. A feldolgozás még nem fejeződött be, de az anyag nagy része már így is feltárássra került, és kutatható. Ennyi együtt töltött idő után óhatatlanul magáénak érzi az ember az újságot, de mint egy jó ideiglenes befogadó, én is azt szeretném, ha jó kezekbe kerülne a kis védencem. Így mindenkit arra biztatok, hogy kutassa a MATARKA-ban, és olvassa a könyvtárban, mert megéri. Tudom, nem egy mai darab, de állatorvos-történeti szempontból mindenképp fontos és érdekes. (KP)

Irodalom:

Az Állatorvosi közlöny közgazdasági és társadalmi folyóirat alábbi számai:

- 1-4. évfolyam
- 6-9. évfolyam
- 16. évfolyam 1. szám
- 19-27. évfolyam

HAUPTNER MŰSZEREK

Legújabb C mintájú
Evers légszűrő
az ellési bénulás kezelésére.

Ezen új mintájú műszer a régi készülék egyszerűsítése, amennyiben a vattatartó csavaros kupakját gummisapka helyettesíti.

Kevés helyet foglal el.
A levegő elillanása ki van zárva.

Vezérképviselő: **Geittner és Rausch Budapest, Andrassy-út 8/R**